GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek — Ner. 59. — 24. Maia 1830.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Turcyja.

— *Z Konstantynopola d. 26. Kwietnia.* —

Od d. 11. t. m., w którym Porta o uchwałach ostatniéj Londyńkiéj Konferencyi, względem przyszłego losu Grecyi przez reprezentantów trzech Dworów traktatem Londyńskim sprzymierzonych, zawiadomiona została, z jednéj strony rossyjscy Pełnomocnicy Hr. Orłów i P. Ribeaupierre miewali często rozmowy z Ministrami tureckiemi, z drugiéj strony powtarzał Dywan zgromadzenia, na których naradzał się nad tém ważném pytaniem. W d. 23. t. m. reprezentanci trzech połączonych Mocarstw na konferencyi z Reis Efendim Hamid Bejem (tym samym, który w początkach powstania greckiego w roku 1821 ten urząd sprawował), otrzymali ustne zapewnienie, a nazajutrz oświadczenych na piśmie, że Sułtan przystępuje zupełnie i bezwarunkowo do uchwał Londyńskiéj konferencyi względnie Grecyi.

Ludność téj stolicy pomnożyła się w ostatnich czasach o kilka tysięcy, tak przez powrót licznie do Azyi mniejszéj wygnanych Ormian katolików, którzy znowu zajęli domy swoje, jakoteż przez znaczne przybywanie greckich marynarzy i wyspiarzy; a wszelako żywność i nieodzowne potrzeby przez wolny dowóz ze wszech stron znacznie spadły w cenie. Niektórzy z Hydryjotów i innych Greków niższéj klassy pospólstwa dopuścili się mocnych bezprawi i napaści przeciw żydom, a nawet i przeciw Turkom, co dało powód do rozmaitych zażaleń i zmusiło władze policyjne do surowych środków, aby zapobiedz zatargom.

Wychodztwo Bulgarów do Besarabii z obwodów przez wojsko rossyjskie osadzonych, pomimo najmocniejszych starań rossyjskiego naczelnego wodza, Feldmarszałka Hrabi Diebitscha Zabałkańskiego, aby onym zapobiedz, do takiego powiększyło się stopnia, że aż Portę zatrwożyło. Na dowód, że ma zaufanie w prawym sposobie myślenia i zamiarach ces. rossyjskiego Dworu, zezwoliła Porta, aby P. Wasenko sprawował obowiązki rossyjskiego Konsula w Solimnie u stóp Bałkanu, w nadziei, że przez obecność jego uspokojeni zostaną Bulgarowie względem obawy, jaką mają o gwałtowném obejściu się z nimi władz i wojsk tureckich po wyjściu Rossyjan.

Znany Jussuf Pasza z Seres, który po poddaniu się Warny udał się był do Rossyi, i od tego czasu bawił w Odessie, przybył tu w d. 23. t. m. ze swoją rodziną na pokładzie austryjackiego kupieckiego okrętu.

Wiceadmirał Tahir Pasza odpłynął w d. 15. t. m. na fregacie tureckiéj do Algieru ze zleceniem Porty względem zatargów między rządem francuzkim a Dejem Algierskiem. Inna fregata jest w gotowości, aby prowracających Posłów ottomańskich z Petersburga w jednym z rossyjskich portów na morzu czarném zabrała i przewiezła do Konstantynopola. Nakoniec uzbrajają w tuteyszym arsenale oddział okrętów wojennych, jak mówią przeznaczonych do wyspy Kandyi, albowiem tameczny Wielkorządzca prosił mocno o posiłki, gdyż wojsko jego przez trwające ciągle utarczki z Grekami bardzo osłabione zostało.

W d. 26. t. m. obchodził król. angielski Poseł P. Rober Gordon urodziny swojego Monarchy; były świetne bale z oświeceniem, na które oprócz ciała dypłomatycnego zaprosił liczne towarzystwo Franków, mieszkańców téj stolicy; z tureckiego Dworu i Ministrów nikt się tą razą na tych balach nie znajdował.

Stan publiczny zdrowia tak tutaj jak w stolicy jest zaspokający; nawet w Adryjanopolu już nie tak często bywają wypadki śmierci na zarazę morową.

Courrier de Smyrne, po ciężkiéj chorobie redaktora P. Blacque, przezco przez cztery tygodnie był przerwany, wyszedł znowu w d. 18. Kwietnia. Między innemi zawiera następujący artykuł: »W d. 8. t. m. Kontradmirał Conte Dandolo, który od kilku lat dowodził austryjacką eskadrą na tych morzach, odpłynął na pokładzie Bellona ze Smyrny do Terżyszcz (Triest); towarzyszyły mu korwety Veloce i Sparviero, galioty: Aretuza i Enrichetta i penisze Najada i Vestalka. Przeciwadmirał Dandolo zostawia po sobie najzaszczytniesza pamięć na wschodzie.

)(

We wszystkich zdarzeniach bronił z całą siłą bandery swojego Monarchy i handel austryjacki, którego liczne okręty te morza okrywają znalazł najdzielniejszą pomoc w stałości i czujności dowódzcy eskadry. Pułkownik Accurti, pozostający w miejscu Admirała Dandolo, odpłynął na Archipelag tegoż samego dnia na fregacie Guerriera z częścią nowej austryjackiej dywizyi okrętów będących na wschodzie. Korweta Veloce powróciwszy z Terżyszcz połączy się z tym oddziałem.«

Szwecyja i Norwegija.

W Sztokolmie mówią, iż list królewski względem podniesienia pożyczki krajowej nadejdzie w Maju do kantoru długów Państwa. Nowe podpisy na kanał Gotaski, wynosiły w d. 25. Kwietnia w Sztokolmie 1,474,500, w Gotenburgu 837,600, dalej w kraju 253,300; ogółem 2,565,400 taler. bank., co po 2 1/2 procent wynosi 64,135 tal., t. j. 6309 1/2 tal. mniej niżeli summa, jaką towarzystwo kanałowe przed końcem Czerwca złożyć powinno w kantorze Stanowym długów Państwa, a do czego zobowiązała się dyrekcyja kanałowa. Tymczasem zostawiła jeszcze termin do dalszych podpisów aż do d. 15. Maja — Stósownie do wniosku Króla Szwedzkiego, aby w Norwegii wszystkie cechy rzemieślnicze po upływie pewnego czasu zostały całkiem zniesione wydział rzemiosł przy Storthing podał ustawę o rzemiosłach. Na przyszłość nie będzie więcej żaden cech ustanowiony, lub zniesione odnawiane i każdy istnący teraz cech ustaje, jeźli wszyscy onegoż majstrowie na to się zgodzą, aby go znieść, lub gdyby teraźniejsi majstrowie onegoż wymarli lub z cechu wystąpili. Kto chce być majstrem w rzemiośle, mającém cech w mieście, w którém osiąść zamyśla, obowiązany jest wnijść do cechu i na tenczas korzysta z wszystkich do niego przywiązanych praw, dopóki cech ten w skutek powyższych przepisów nie ustanie. — W d. 26. Kwiet. uchwalił Sejm Norwegski na przełożenie Prezydenta przy zamkniętych drzwiach jednomyślnie adres do Króla z prośbą, aby, jeźliby koronacyja jego dostojnej małżonki jako Królowej Norwegii miała nastąpić, takowa odbyła się w Krystyjanii.

Zjednoczone Niderlandy.

Z Bruxelli donoszą pod d. 4. Maja: Król Jmć zjechał do tutejszej stolicy dnia onegdajszego z Ministrem marynarki przemysłu i osad, i w towarzystwie tego Ministra oglądał lokal przeznaczony na wystawę sztuk przemysłu. Burmistrz miasta powitał Monarchę i oprowadzał go po nowo zbudowanych częściach ratusza, gdzie umieszczone są zbiory z historyi naturalnej i malowidła.

Na posiedzeniu tutejszej akademii umiejętności z d. 1. Maja odczytano król. reskrypt, przez który Baron Humboldt potwierdzony jest na członka akademii.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Oto jest najnowszy buletyn o zdrowiu Króla datowany w Windsor Castle d. 4. Maja: Król Jmć spał upłynionej nocy kilka godzin, i dzisiejszego poranku czuje Monarcha znaczne polepszenie. (Pod.) Henry Halford. M. T. Tiernej.

Buletyn z d. 3. Maja donosił: »Zamek Windsorski 3. Maja. Król cierpi mocno na bezsenność; wszelako symptomata choroby są dzisiaj łagodniejsze. Halford. Tiernej.«

Buletyn z d. 6. Maja: Windsor Castle d. 6. Maja. Król miał wczoraj dobry dzień; symptomata choroby sfolgowały, lecz Monarcha źle noc spędził. Henry Halford. M. T. Tiernej.

Standard z d. 3. Maja donosi: Ze smutkiem donosimy, że wiadomości prywatne o zdrowiu Króla bardzo są niepomyślne. Lord Combermore, właśnie co przybyły z Indyjów wschodnich, udał się dzisiejszego poranku do Windsoru dla zawiadomienia się osobiście o zdrowiu Króla. Lud zbiera się liczniej w St. James pałacu jak w innym jakim dniu.

Globe oświadcza także, iż nic nie wie, coby usprawiedliwić mogło nadzieję wyzdrowienia Monarchy.

W urzędzie spraw zagranicznych odprawiono w d. 3. z południa radę gabinetową.

Pewien Dziennik londyński mówi: Rossyjska eskadra z morza śródziemnego powracająca pod rozkazami Kontradmirała Łazerewa na morze wschodnie, przepłynęła w d. 1. Maja pod Dunen.— Eskadra ta składała się ze czterech okrętów linijowych: Azów, W. Xiążę Michał, obydwie o 74 działach, Konstantyn i Ezechiel; trzech fregat: Konstantyn, Olga i Alexander, każdy o 44 działach; z korwety Nawaryn po 22, i z 2 brygów po 20 dział mających. Eskadra rossyska, o której powrócie do portu Malty donoszono, jest bez wątpienia ową częścią floty, która pod rozkazami Admirała Ricord pozostanie na morzu śródziemném. — Admirał Heyden powrócił lądem do St. Petersburga.

Po zakazaniu przez Lorda Namiestnika, „Towarzystwa przyjaciół Irlandyi“ utworzyło się już w Dublinie nowe Towarzystwo, pod nazwą: „Towarzystwo Ante Wellingtońskie.“

Times ostrzega wciąż, iżby niedowierzano zapewnieniom, że dawniejsze pożyczki greckie będą niebawem uznane. O te efekta pytają się naj-

mocniéj z Francyi, i prawie wszystkie obligacyje, mówi taż, znajdują się w ręku Francuzów, Niemców i Niderlandczyków. Atoli ich teraźniejsza cena, gdyby nawet był ten dług uznany, jest za wysoka. Twierdzenia te, jak się zdaje, miały wpływ na giełdę, albowiem jak wiadomo, spadły na 46 1/6 i 47.

Francyja.

Postanowienie królewskie z dnia 5. Maja dotycze się wykonania konwencyi zawartéj w d. 30. Kwietn. 1822 względem pretensyi poddanych francuzkich do rządku hiszpańskiego pochodzących z zabrania ich majątku przy wybuchnieniu wojny. Summy zalikwidowane wynoszą 9,882,944 fran., renty zaś na umorzenie onych przeznaczone, 850,000. Summa ta ma być pomiędzy pretendentów w stosunku wysokości ich roszczeń podzielona.

Królestwo Ichmość Sycylijscy przybyli w dniu 3. Maja o godzinie 1. z południa do Bordeaux; wysiedli w *Hotel de France*, gdzie municypalność czekała na dostojnych podróżnych. Na usilne prośby władz królewskich, opuścili po obiedzie dóm gościnny i przenieśli się do *Palais Royal.* Wieczorem znajdowali się w teatrze na przedstawieniu sztuki „Ferdynand Cortez.“

Xiążę Salerno przybył w dniu 6. t. m. do Paryża i wysiadł w *Palais Royal* u Szwagra swojego Xięcia Orleańskiego; w dniu 7. obiadował z Królem, Delfinem i Xiężną Berry w St. Cloud.

Z raportu finansowego, który Hr. Chabrol zdał niedawno Królowi, okazuje się między innemi, że dochody kraju od 1816. powiększyły się o 207 milijonów franków.

Podług *Monitora*, Pan Haller umieszczony w wydziale spraw zewnętrznych, będzie dawał nauki dyplomatyki, a P. Mandaroux Vertamy nauki prawa politycznego i narodów.

Gazette mówi: Obadwa radzcy Prefektury oddaleni w dniu 2. Maja od urzędu, znajdowali się na uczcie, danéj przez liberalistów na cześć P. Preissac, jednego z 221 głosujących, Podprefektem w Melle, Departamentu obudwóch Sevres jest P. Solere, a prywatnym poborcą P. Minot; Podprefektem w Calvi Depart Korsyki jest P. Pompei.

Monitor z dnia 6. t. m. umieścił następujący list datowany z Nawarynu pod dniem 1. Kwietnia: „Do tutejszéj zatoki zawinęły fregata Armida i bryg Alcyon; pierwsza odpłynęła z Toulonn w d. 8. Marca i była w Tunis i Tripolis. — Na pokładzie Armidy znajdowali się P. Lostende, Adjutant Jenerała Guilleminot i P. Alleye de Ciprey, który przywiózł londyńskie protokoły, upoważniony oddać je Hr. Capodistrias. Fregata tylko kilka dni zabawiła w Nawarynie, w dniu 29. popłynęła do Eginy, tam zostawi P. de Ciprey, a potém popłynie do Smyrny, gdzie wysadzi na ląd Pana Lostende, i powróci do Admirała de Rigny. — Urzędowa wiadomość o protokołach sprawi nieochybnie wiele dobrego w kraju, albowiem wyrwany będzie przez to z téj smutnéj niepewności, któréj dotąd dotkliwe skutki czuć się dawały. Rozsiewano tu różne wieści o planach Prezydenta; Hr. Capodistrias nie zasługuje na te nieufne obwinienia, zdaje się, że nigdy nie miał nadziei ani okazał żądzy być wybranym na rejenta Grecyi; ón sam kilkakrotnie zapowiadał mianowanie Xięcia Koburg, i oświadczał, że przestanie na podrzędnéj roli organizatora. Ponieważ Hrabia zniewolony był zniweczyć zabiegi, knowane przez ludzi, którzy chcieli rozdwoić Grecyją, przeto nie mógł każdemu dogodzić; lecz gdy go nie będzie można już obwiniać o dumę, obcą jego sercu, natenczas będzie w stanie dla kraju, którego nikt nad niego lepiéj nie zna, i gdzie nieraz w dążeniu ku dobremu był wstrzymany, wielką uczynić posługę. Xiążę Koburg za przybyciem swojém dozna niewielkich trudności do pokonania. Wprawdzie są niektóre przeciw niemu przesądy; obawa, aby nie był sługą Anglii, będzie w pierwszych chwilach zaprzątała umysły wielu; atoli jeżli nie będzie miał innego celu, jak tylko pomyślność Grecyi, natenczas pozyska przychylność ludu, o którym zbytnie surowo wyrokują. — Zdaje się, że brygada francuzka, która bez wątpienia pomnożoną zostanie kilkoma batalijonami przeznaczona jest do zajęcia Aten i Negropontu i osadzenia granicy; natenczas obecność jéj nie będzie bez korzyści. Stan zdrowia wojska dotychczas nie każe więcéj nic życzyć, a że nadeszło kilka okrętów z rozmaitemi towarami, przeto mogą Oficerowie zaspokoić różne potrzeby, ponieważ w téj mierze nie gorzéj im w Grecyi, jak na jakiéjbądź załodze we Francyi. Brygada topograficzna przeszło od miesiąca rozpoczęła znowu swoje czynności; wszyscy Oficerowie do téjże należący, najlepszym są duchem ożywieni. Prace ich będą zaszczytem dla Francyi, a korzyścią dla Grecyi. W tutejszéj zatoce stoją jeszcze okręty francuzkie wojenne, jako to: Atalante, pod Kapi. de Fresne, Galatea mająca wyjść pod żagle, i korweta Egle, która odpłynie do Francyi. Admirał de Rigny znajduje się w Smyrnie na pokładzie okrętu Fleure de Lys.“

Najnowszy numer *Gazette de France* z dnia 6. Maja po południu pod napisem „Wojsko francuzkie“ zawiera następującą zapewne telegraficzną wiadomość z Toulonu pod dniem 4. Maja, „Dzisiaj mustrował Delfin w Toulonie zebrane wojsko. J. K. W. zwiedził wszystkie okręty i był obecny wszystkim ewolucyjom, a nawet próbie

wylądowania. Powietrze było bardzo piękne i lud nadzwyczaj licznie zebrany. Xiążę widocznie podzielał zapał wojska lądowego i morskiego, jakoteż widzów. Delfin przybył w dniu 1. Maja do Marsylii, a dnia 3. rano do Toulonu; o godzinie 5tej wieczorem powróci do Marsylii, a dnia 6go rano zjedzie do Avignon."

Gazette de France z d. 5. t. m. donosi z Toulonu z d. 29. Kwietnia: „Wojsko jest piękne i najlepszym duchem ożywione. Pułki, które nadeszły z północy ani jednego człowieka nie zostawiły na drodze. Wszędzie jedna panuje gorliwość, jedno usiłowanie. Nasi młodzi żołnierze, którzy nie mogli być umieszczeni w batalijonach wojennych, bardzo są zasmuceni, a wielu podoficerów zrzekło się swoich stopni, aby wnijść do tych samych batalijonów za szeregowych. Liczą 30,000 ludzi piechoty i 5,000 ludzi innych gatunków broni. — Marynarka ubiega się w gorliwości o pierwieszenstwo z wojskiem lądowém, ludzie jéj są na najlepszéj stopie; niesłychanych dokładała starań, aby na przeznaczony czas wszystko pokończyła, co istotnie wykona. Liczy 99 okrętów różnéj wielkości w téj flocie a oprócz tego 500 przewozowych. Od czasu wyprawy egipskiéj nie było tu żadnego tak znacznego uzbrojenia, a nawet pod tenczas nie zbierała się flota w Toulonie, lecz wypłynęła z różnych punktów brzegów morza środziemnego. — Przedsięwzięto wszelkie środki, aby zabezpieczyć zdrowie naszych żołnierzy od wpływu klimatu i chorób, którym Europejczykowie podlegają. Nigdy administracyja żywności i inne nie były liczniejsze, jakoteż szpitalów. Wojna, którą rozpoczynamy, lepiéj jest oceniana na południu, niżeli na północy Francyi. W okolicach naszych patrzą na nią z ukontentowaniem, ponieważ zniszczy rozboje morskie, które od wieków szkodziły naszemu handlowi; ztąd, gdzie tylko wojsko przybywa, z zapałem jest przyjmowane. — Mamy piękny czas, a nawet możnaby powiedzieć za wiele tego dobrego, ponieważ przeszło od od sześciu tygodni nie padła ani kropli dżdżu w Prowancyi. — Kilka okrętów należących do dywizyi Brestenskiéj, zawinęło do portu i zarzuciło kotwicę obok okrętu admiralskiego *Provence*. Jest to ten sam okręt, który napastowali Algierczycy; powiezie ón Admirała i naczelnego Wodza, którzy się téj krzywdy pomszczą. Nie daleko tego stoi Trident, mający banderę Kontr-Admirała Rosamel, przybywa ze Wschodu, a ludzie, którzy mieli prawo otrzymać uwolnienie od służby, prosili, aby onym jako wynagrodzenie, pozwolono odbyć tę kampaniją. Czynią doświadczenia z racami kongrewskiemi; majtkowie ćwiczą się w strzelaniu z dział, a piechota w szkole strzelców i służbie polowéj. Jeżli dodamy do tego tysiące łodzi, bark, czółen do lichtowania i innych mniejszych statków, przepływających przestrzeń morską między zatoką a portem, a będziemy mieli słabe przedstawienie widoku i tego ruchu, jaki przedstawia nam teraz druga przystań Francyi. — Jak się zdaje, flota nie odpłynie przed d. 8. do d. 10. Maja, a i wtedy nic jeszcze nie będzie straconego, albowiem najlepsze miesiące do żeglugi na morzu srodziemném są: Maj, Czerwiec i Lipiec; najlepszy czas na brzegach téj części Afryki są też same miesiące i Sierpień."

Hiszpanija.

Gazeta Madrycka z d. 21. Kwietnia zawiera z Aranjuez z d. 19. datowany lekarski buletyn treści następującéj: „Król, Pan nasz, całą noc cierpiał napad podagrę w prawéj ręce; począwszy od piątéj godziny, gdy bole sfolgowały, Król spał kilka godzin."

Podług ostatnich wiadomości z Aranjuez przyszedł do zdrowia Król po ostatnim napadzie podagry i w d. 25. Kwietnia używał już przejażdczki.

Gazety Madryckie umieszczają ciągle dziękczynne adressy różnych municypalności do Króla, względem ogłoszenia pragmatycznéj sankcyi dotyczącéj się następstwa tronu w Hiszpanii.

Portugalija.

Gazeta nadworna Lizbońska z d. 21. Kwietnia zawiera następujące ogłoszenie Ministerstwa marynarki: „Z urzędowych raportów dowódzcy gabarry *Princessa Real*, który to okręt na początku roku zeszłego z Lizbony do Indyjów był odpłynął, datowanych z Mozambiku z d. 29. Sierpnia r. z., widzimy, że wspomniona gabara zawinęła tamże w d. 18. Sierpnia po szczęśliwéj i nieprzerwanéj podróży i tę Kapitaniją zastała w największym pokoju. Król Jmć, Pan nasz, pośród największych radości mieszkańców obwołany został Władzcą tych posiadłości. Kapitan gabarry opuścił w d. 30. Sierpnia Mozambik, chcąc powrócić do Goa, gdzie jak się zkąd innąd dowiadujemy, przybył w d. 27. Września."

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr polski. — Dziś: po pierwszy raz: *Nowy sposób wydania córek za mąż.* Komedyja w 1 akcie. Którą poprzedzi: *Dwaj Figarowie.* Komedyja w 5 aktach.

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukiem: Piotra Pillera.